

УДК 657.1

doi: 10.15330/apred.2.19.87-95

Савків У.С.¹, Кузьмін Т.Л.²

УДОСКОНАЛЕННЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і оподаткування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76000, Україна,
¹тел.: +380672801800,
e-mail: uliana.savkiv@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-1101-4702

² tel.: +380987611616,
e-mail: tetiana.ivaniuk@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-4601-1226

Анотація. Стаття направлена на вивчення впливу новітніх цифрових технологій на трансформацію методології та практики бухгалтерського обліку; застосування сучасних інформаційних технологій збору, опрацювання облікової інформації; запровадження нових напрямків із вдосконалення теоретичних, методичних і прикладних аспектів розвитку бухгалтерського обліку.

Метою статті є дослідити вплив цифрових технологій на трансформацію введення бухгалтерського обліку в Україні, виявити основні можливості та ризики його здійснення.

Для досягнення поставленої мети у статті застосовано такі методи дослідження: дедукція – для дослідження переваг та недоліків від застосування новітніх цифрових технологій в практиці бухгалтерського обліку; системний аналіз – для вивчення облікових процесів у їх взаємозв'язку та взаємозалежності; синтез та комплексний підхід – для вивчення сучасних інформаційних технологій збору, опрацювання та збереження облікової інформації; абстрагування – для формування узагальнених висновків.

У статті розглянуто комплексний підхід до опису, зберігання та обробки даних в системі обліку автоматизованим способом; вплив цифрових технологій на об'єкти обліку; порядок поетапного впровадження системи комп'ютеризованого нормативного обліку на підприємстві; особливості використання технології-блокчейн, цифрового аудиту, технології «розумні» контракти, «хмарні» технології в практиці бухгалтерського обліку

Науковою новизною дослідження виступає визначення ключових напрямків удосконалення теорії та практики ведення бухгалтерського обліку внаслідок запровадження сучасних цифрових технологій.

Результати наукового дослідження можуть бути застосовані підприємствами для аналізу стану діючої системи облікового процесу та формування ефективної цифрової архітектури з метою її відповідності сучасним інформаційним технологіям для удосконалення бізнес-процесів.

Ключові слова: бухгалтерський облік, цифровізація, документація, інвентаризація, оцінка, технологія-блокчейн, цифровий аудит, «розумні» контракти, «хмарні» технології.

Savkiv U.S.¹, Kuzmin T.L.²

IMPROVING ACCOUNTING AND REPORTING IN THE DIGITAL ECONOMY

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,

Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Accounting and Taxation,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76010, Ukraine,
¹tel.: +380672801800,
e-mail: uliana.savkiv@pnu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-1101-4702

²tel.: +380987611616,
e-mail: tetiana.ivaniuk@pnu.edu.ua
ORCID: 0000-0003-4601-1226

Abstract. The article is aimed at studying the influence of the latest digital technologies on the transformation of accounting methodology and practice; application of modern information technologies for collection and processing of accounting information; introduction of new directions for improvement of theoretical, methodical and applied aspects of accounting development.

The purpose of the article is to investigate the impact of digital technologies on the transformation of the introduction of accounting in Ukraine, to identify the main opportunities and risks of its implementation.

To achieve the goal, the following research methods are used in the article: deduction – to study the advantages and disadvantages of using the latest digital technologies in the practice of accounting; system analysis – to study accounting processes in their relationship and interdependence; synthesis and comprehensive approach – for the study of modern information technologies for collecting, processing and saving accounting information; abstraction - to form generalized conclusions.

The article considers a comprehensive approach to the description, storage and processing of data in the accounting system in an automated way; the impact of digital technologies on accounting objects; the procedure for the phased introduction of the computerized regulatory accounting system at the enterprise; peculiarities of using blockchain technology, digital audit, technology «smart» contracts, «cloud» technologies in the practice of accounting

The scientific novelty of the study is the identification of key directions for improving the theory and practice of accounting as a result of the introduction of modern digital technologies.

The results of scientific research can be applied by enterprises to analyze the state of the current system of the accounting process and to form an effective digital architecture with the aim of its compliance with modern information technologies to improve business processes.

Keywords: accounting, digitalization, documentation, inventory, evaluation, blockchain technology, digital audit, «smart» contracts, «cloud» technologies.

Вступ. Розвиток цифрової економіки у світі впливає на усі сфери діяльності, в тому числі і на облікові процеси. Бухгалтерський облік зазнає змін на теоретичному та практичному рівнях. У відповідності до сучасних реалій методологія та інструментарій бухгалтерського обліку адаптуються до змін у системі цифрової економіки. Автоматизований збір і реєстрація первинної інформації з використанням сучасних засобів вимірювання забезпечує документування господарських операцій в електронній формі.

Цифровізація економічних процесів суттєво впливає на теоретичні та практичні аспекти бухгалтерського обліку від процесу створення до моменту зберігання та передачі облікової інформації. Запровадження певних цифрових рішень вносить корективи у методологію та інструментарій бухгалтерського обліку.

Постановка завдання. В реаліях світової цифровізації бухгалтерський облік модифікує свою роль та функції в сучасній економічній системі. Цифрові інформаційні системи динамічно розвиваються і розширюють сферу свого використання, витісняють ряд облікових процедур із системи бухгалтерського обліку. Застосування новітніх цифрових технологій в обліку впливає ще й на трансформацію облікової методології.

Дослідження щодо адаптації бухгалтерського обліку до умов цифрової економіки висвітлено у працях науковців, зокрема: Гаврилюк А. [1], Кулинич М. Б.[2], Муравський В.В. [3], Приображенська В. В. [4], Шевчук І.Б., Депутат Б.Я. і Тарасенко О.Є. [5] та інші. Однак більшість науковців згадують цифрові тренди, які описують вплив цифрової трансформації на економіку, не вказуючи на зміни, які вона викликає у сфері бухгалтерського обліку, що потребує подальших досліджень. Оскільки безперервний процес цифровізації економіки та стрімкий розвиток ІТ-технологій вимагає продовження та узагальнення існуючих досліджень у даному напрямку. Вимогою часу є розробка форми обліку, яка відповідає викликам сучасності та орієнтується на цифровізацію облікових процесів.

Мета і завдання статті. Дослідити вплив цифрових технологій на трансформацію введення бухгалтерського обліку в Україні, виявити основні можливості та ризики його здійснення.

Результати. Сьогодні цифровізація стає важливим фактором економічного зростання та сучасним трендом. Використання цифрових технологій у реальному секторі економіки є передумовою інноваційного розвитку як підприємства, так і держави.

Цифровізація стрімко проникає в усі сектори економіки України. Використання цифрових технологій у господарських та фінансових процесах формує ряд викликів, які пов'язані з опрацюванням великих баз даних, вибором і налаштуванням алгоритмів управління, оцінюванням ефективності системи. Процес інтеграції цифрових технологій потребує комплексного підходу до вибору технічних засобів та забезпечення взаємодії елементів у системі управління [5].

Сучасні інформаційні технології здійснюють вплив на методологію та практику бухгалтерського обліку. Тому трансформація бухгалтерського обліку є необхідним етапом на шляху до його вдосконалення та розвитку. Зміни методології обліку сприяють його актуалізації в епоху всеохоплюючої цифровізації економічних процесів. Бухгалтерський облік продукує важливий вид інформації – облікову інформацію, яка стає джерелом для аналізу та прогнозування на шляху до конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта. Дана інформація є специфічна та необхідна, формується виключно системою бухгалтерського обліку.

Комплексний підхід до опису, зберігання та обробки даних дозволяє отримувати цінну інформацію, яка використовується в управлінні економічними процесами. Сучасні цифрові технології зосереджені не лише на конвертації даних з паперового формату в цифровий, а реалізують можливість пошуку, обробки даних, синтез звітності, контроль, порівняння показників, візуалізацію процесів та їх результатів, резервне копіювання за допомогою ІТ-інструментарію [6]. Муравський В.В. зазначає про те, що в такий спосіб реалізується автоматизований збір і реєстрація первинної інформації з використанням технологічних датчиків вимірювання. Автоматизований процес обробки первинних даних він рекомендує розподілити на два етапи: збору та реєстрації [3].

Збір – фізичний процес ідентифікації та вимірювання фактів господарської діяльності у формі машинного коду, що не придатний до використання персоналом підприємства. Тому зібрані облікові дані не вважатимуться документами з позиції методології обліку. Така облікова інформація передається лише через комунікаційні канали на реєстрацію та передбачає її оцінку, калькулювання, відображення на рахунках бухгалтерського обліку, які в кінцевому підсумку представлені в єдиній базі даних. Обліковий та управлінський персонал зібрану та зареєстровану інформацію отримує у формі діалогових вікон, які являються електронними документами, що за необхідності друкуються користувачем. Документування відбувається після

застосування необхідних методів обліку разом із створенням звітних документів для зацікавлених користувачів [3].

Як свідчить практика, організація первинного обліку тісно пов'язана з організацією документообігу. Тому документообіг виступає базовою ланкою діяльності підприємства, де вагомим чинником є швидкість документопотоку. Оптимізація документообігу підвищує ефективність бізнес-процесів, оскільки існує пряма залежність між якісним зберіганням інформації, швидкістю пошуку в базі потрібної інформації та наданням її зацікавленим користувачам [2].

Основною складовою цифровізації в частині належної організації документообігу є наявність хмарного середовища для зосередження даних.

Важливу особливість сучасного бухгалтерського обліку таку, як випередження темпу розвитку обліку на практиці, а ніж його методології, що прослідковується при системному застосуванні цифрових технологій, виділяє Приображенська В. В. [4].

Документально зафіксована інформація передбачає перевірку та підтвердження, що на підприємстві реалізується за допомогою інвентаризації. В результаті застосування цифрових технологій все частіше вона проводиться за допомогою використання програмного забезпечення РІ-позначок, які кріпляться до матеріальних цінностей та реалізують можливість радіочастотної безконтактної ідентифікації.

Для організації перманентної інвентаризації рекомендовано оснастити підприємство безпроводними сканерами, які здатні визначити місце перебування інвентарного об'єкта. Приміщення підприємства доцільно умовно класифікувати за функціональним призначенням, для прикладу, на складські, адміністративні, виробничі, торговельні, збутові та інші. Рекомендовано також відстежувати доступ відповідальних осіб до активів підприємства [3].

Розвиток цифрових технологій впливає і на об'єкти обліку. Це відбувається тому, що зростає кількість показників, які застосовуються для характеристики не лише економічної складової бізнесу, а й соціальної та екологічної. Розширення об'єктів обліку відбувається за рахунок появи гібридних та модифікованих форм активів, зобов'язань і капіталу, зокрема це: криптовалюти, «розумні» контракти, «розумні» активи, інструменти змішаного інвестування, електронні потоки коштів, нові форми фінансових угод тощо. Відображення в обліку таких об'єктів потребує розробки нових методологічних напрацювань.

Трансформації також підлягає оцінка, як метод обліку в частині запровадження багатоваріантних методів оцінки активів та зобов'язань господарюючого суб'єкта за різними вимірниками, цінами, валютами тощо.

Достовірно визначити ринкову вартість активів і пасивів підприємства можна, виходячи з обчислення середньозваженої ціни об'єкта, оцінки за методом аналогів продажу, дисконтної вартості, оцінки відновлення або заміщення через пошук цін у мережі Інтернет. Оцінка (переоцінка) об'єктів з відображенням на рахунках бухгалтерського обліку може проводитись періодично за розробленим алгоритмом внаслідок отримання інформації з мережі Інтернет про індекс інфляції, курс іноземних валют, обов'язкову норму резервування банками, індекси фондових бірж.

На ефективність та результативність діяльності суб'єктів господарювання впливає належно організований облік витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Суттєвих змін в період цифровізації обліку зазнає нормативний метод, який трансформується з методу калькулювання собівартості в спосіб автоматизованого управління діяльністю підприємства.

З метою автоматизованого моніторингу відхилень Муравський В. В. рекомендує здійснити класифікацію за такими критеріями: структурою, характером виникнення, ступенем відображення в обліку, достовірністю, методом розрахунку, можливістю

нівелювання наслідків, масштабом, впливом на споживання ресурсів, належністю до стадії контрольного процесу, одиницями вимірювання, можливістю встановлення винуватих осіб [3]. Порядок впровадження системи комп'ютеризованого нормативного обліку на підприємстві включає три послідовні етапи (рис. 1).

Рис. 1. Етапи впровадження системи комп'ютеризованого нормативного обліку на підприємстві

Fig. 1. Stages of implementation of the computerized regulatory accounting system at the enterprise

Джерело: сформовано авторами на основі [3].

Удосконалення первинної реєстрації господарських операцій здійснюється шляхом автоматизації облікових записів внаслідок застосування нейронних мереж. Первинні облікові дані в нейромережі підлягають автоматизованій кластеризації та розподілу між користувачами відповідно до їхніх інформаційних потреб за наявності комунікаційних бар'єрів. На основі первинної облікової інформації ідентифікуються складові господарської операції, присвоюються номери рахунків обліку, що реалізує можливість застосувати правило подвійного запису та сформувати обліковий запис. Формування облікових проведення, які відбуваються без участі облікових фахівців містить певні функціональні та організаційні обмеження, пов'язані зі складністю алгоритмізації та автоматизації; досвідом та кваліфікацією професійного судження працівників; соціальних, суспільних та екологічних цілей; уніфікувати й гармонізувати звітну інформацію відповідно до національних і міжнародних вимог.

Доволі перспективною є ідея створення єдиного цифрового простору на базі розподіленого доступу до бухгалтерської інформації, що обумовлює долучення до облікового процесу фахівців в області Blockchain. [4].

Блокчейн – децентралізована система, яка функціонує при умові безлічі об'єднаних в мережу комп'ютерів. Одна з основних його переваг – те, що підприємство не витрачає грошові ресурси на посередників та економить час [7].

Блокчейн є однією з трендових технологій сучасності, яка дає змогу відкрити дані й продемонструвати їх, одночасно з тим, вони не зазнають змін і не розкривають персональні дані користувачів.

Бухгалтерський облік в комплексі з фінансовим аналізом та аудитом ефективно функціонують за допомогою технології-блокчейн. Особливості його використання в бухгалтерському обліку наведено на рис. 2.

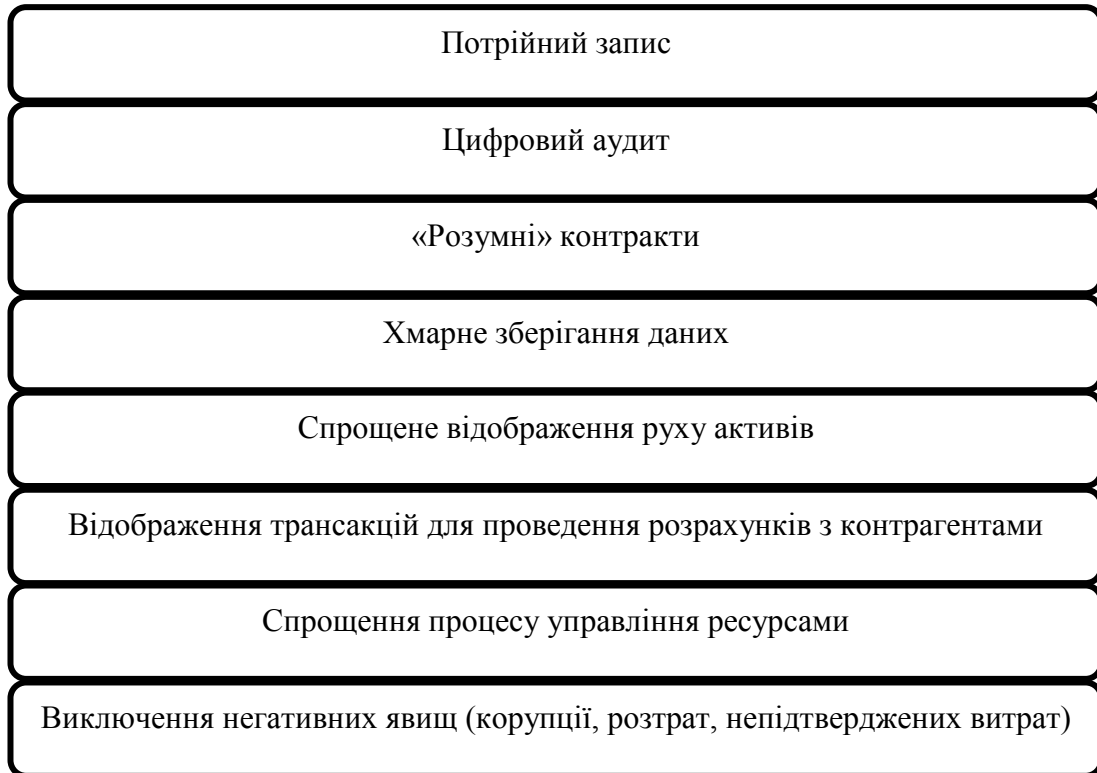

Рис.2. Переваги використання технології блокчейн в бухгалтерському обліку

Fig. 2. Advantages of using blockchain technology in accounting

Джерело: власна розробка авторів

Застосування потрійного запису передбачає реєстрацію даних за кожною трансакцією за дебетом і кредитом організації із паралельним записом в державному чи міжнародному реєстрі. Третій запис додається до бухгалтерського обліку подвійних записів, щоб зафіксувати трансакції та збільшити рівень безпеки через додатковий захист бухгалтерських записів від змін, маніпуляції або видалення. Постійний доступ до фінансової звітності зареєстрованої організації створює прозорий обліковий процес для регулюючих органів. Фінансова прозорість діяльності суб'єктів господарювання, постійний контроль, уникнення помилок, зниження фінансових ризиків і рівня витрат на отримання та перевірку документації – результат від використання цієї процедури.

Цифровий аудит – створює необхідні умов для проведення аудиту на кожному етапі господарської діяльності організації. Такі цифрові можливості, істотно змінюють аспекти в системі бізнесу та здійснюють вплив на внутрішній аудит та систему управління ризиками. Застосування інноваційних цифрових платформ робить процес праці внутрішніх аудиторів ефективним за рахунок більшого охоплення інформаційних даних та створює можливість роботи з ними в режимі реального часу. Це скорочує час на перевірку та розширює коло завдань, які стоять перед аудитором. Внаслідок автоматизації людські ресурси вивільняються для вирішення важливих завдань управлінського рівня. Цифровий аудит забезпечує користувачів якісною та своєчасною інформацією, а також рекомендаціями на оперативному рівні.

«Розумні» контракти забезпечують можливість обмінюватися коштами, власністю, акціями чи іншими активами, не вдаючись до послуг посередників. «Розумні» контракти функціонують як торгові автомати і на відміну від традиційних угод, не тільки містять інформацію про зобов'язання сторін і штрафи за їх порушення, а самі автоматично реалізують виконання всіх умов договору [8].

«Розумний» контракт (англ. Smart contracts) – це електронний алгоритм, що описує набір умов, виконання яких створює події в реальному світі або цифрових системах. Для реалізації «розумних» контрактів потрібне децентралізоване середовище, а для передачі вартості – криптовалюта. «Розумні» контракти передбачають застосування електронного підпису, достовірних джерел, автоматизації платежів, що в свою чергу дозволить зменшити витрати на формування та виконання умов договорів. Як результат такої співпраці – взаємодовіра сторін договірною процесу та довгострокові контракти.

Хмарні технології – це технології для зберігання та обробки даних онлайн у хмарі, а не на жорсткому диску комп'ютера. Доступ до програм через хмару забезпечує можливість вільно переміщувати інформацію незалежно від місця знаходження користувача. Хмарне зберігання даних забезпечує безпечно зберігання даних організації та економію коштів на роботу центральних серверів.

Спрощене відображення руху активів, завдяки його здійсненню у формі транзакцій, забезпечує доступ до фінансової та управлінської інформації в режимі реального часу.

Використання транзакцій для проведення розрахунків з контрагентами організації дозволить сформуванню і списувати дебіторську та кредиторську заборгованості одночасно, при цьому не потрібно кожного разу підтверджувати факт транзакції.

Спрощений процес управління ресурсами підприємства забезпечує системність та ефективність управлінського процесу загалом, сформує зрілість цифрової архітектури підприємства та посприє удосконаленню бізнес-процесів.

Дана технологія здатна забезпечити можливість ефективно боротися з проявами шахрайства, відстежувати діяльність організації та зробити облік прозорим. Процес уникнення сплати податків буде легко виявити, так як всі угоди і транзакції оцифровані. Мережа унеможливить застосування тіньових схем, тому що оцифровані факти будуть збережені в блокчейні та відобразяться на спеціальній платформі. Виключення перелічених негативних факторів посприє блокуванню корупційних схем, унеможливить розтрата та непідтверджені витрати.

Базовими передумовами впровадження блокчейн-технологій в систему бухгалтерського обліку є:

- технологічні та методологічні зміни в системі обліку;
- перегляд облікової політики на підприємстві у відповідності до вимог цифрової економіки;
- застосування цифрового активу в якості інноваційного об'єкта бухгалтерського обліку;
- удосконалення питань щодо правового врегулювання обліку на національному та міжнародному ринку;
- кадрова політика, направлена на освоєння новітніх інформаційних технологій.

У перспективі блокчейн не буде застосовуватись в національній економічній системі як заміна для традиційного бухгалтерського обліку, а доповнить його. Активно він практикуватиметься у сфері контролю за розрахунками між різними контрагентами.

В результаті розвитку інтернет-сервісів та «хмарних» технологій перспективним є впровадження інтегрованої електронної звітності у глобальній мережі з наданням розподіленого доступу до неї. Технологія гіпертексту дає можливість збільшити інформаційний вміст інтегрованої звітності, реалізувати доступність облікової інформації зацікавленим користувачам, формувати звітні документи, які будуть зрозумілими для сприйняття та інтерпретації широкому колу зацікавлених осіб.

Висновки. Сучасні теорії та дієві практики ведення бухгалтерського обліку внаслідок запровадження цифровізації в економічну систему удосконалювати слід в

таких напрямках: підвищення якості та своєчасності облікової інформації; перегляд вимог до оперативного обліку; виявлення та збільшення числа об'єктів обліку; запровадження інноваційних методів оцінки для нових об'єктів обліку; перегляд підходів до інтегрування різних видів обліку; застосування сучасних інформаційних технологій збору та опрацювання інформації (блокчейн-технології); розробка теоретичних, методичних та прикладних аспектів розвитку бухгалтерського обліку.

Світ інформаційних технологій пропонує безліч варіантів програмного забезпечення для організації системи бухгалтерського обліку, але доволі перспективною виглядає технологія блокчейн, особливо для податкового обліку та контролю.

Визначити завчасно вектори професійного розвитку в системі бухгалтерського обліку та забезпечити підготовку фахівців у відповідності до наявних цифрових технологій важливий етап в національній економічній системі. Використання новітніх технологій вимагає реорганізації обліку та контролю на підприємстві, ставить нові виклики перед бухгалтерськими працівниками в частині набуття нових вмінь, навичок та постійного професійного самовдосконалення.

Для подальшого інноваційного розвитку важлива уніфікована та безпечна система обміну інформацією. Вплив наявних інформаційних систем вносить зміни в облікову методологію та практику обліку, актуалізують доцільність формування нової облікової парадигми, сучасних теоретичних положень і ефективних практичних рекомендацій, що приведуть до модернізації бухгалтерської науки та практичної діяльності. Сучасна концепція цифрового обліку полягає у формуванні в обліковій діяльності інформаційного цифрового продукту, нового активу, призначеного для внутрішньогосподарського та зовнішнього використання.

1. Бардаш С.В., Грабчук Л.І. Цифрові технології в сфері бухгалтерського обліку: основні можливості та ризики. *Ефективна економіка*. 2021. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.9.18 http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/20.pdf (дата звернення: 05.03.2023).
2. Кулинич М. Б. Документування як методичний інструментарій у бухгалтерському обліку: перспективи впровадження електронного документообігу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: журнал*. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. № 4(16). С. 148-154.
3. Муравський В. В. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 486 с.
4. Приображенская В. В. Влияние цифровой экономики на развитие компетенций в области бухгалтерского учета. *Финансовый журнал*. 2019. № 5. С. 50–63. DOI:10.31107/2075-1990-2019-5-50-63 <http://oaji.net/articles/2020/8467-1595189921.pdf> (дата звернення: 05.03.2023).
5. Шевчук І.Б., Депутат Б.Я., Тарасенко О.Є. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 47-2. С. 173-177. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.47-66> http://bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf (дата звернення: 05.03.2023).
6. Когут Ю.І. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки: практич. посіб. Київ: Консалтингова компанія «СІДКОН», 2021. 368 с.
7. Король С.Я., Ключко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: *Економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31. (дата звернення: 05.03.2023).
8. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку. перспективи та проблеми. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 4(1). С. 17-20. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/297> (дата звернення: 05.03.2023).

References

1. Bardash, S.V., and L.I. Hrabchuk. "Digital technologies in accounting: main opportunities and risks." *Efficient economy*, www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/20.pdf. Accessed 5 March 2023. doi: 10.32702/2307-2105-2021.9.18
2. Kulynych, M. B. "Documentation as a methodological tool in accounting: prospects for the introduction of electronic document management." *Economic Journal of Lesya Ukrainka East European National*

University, no. 4(16), 2018, pp. 148-154

3. Muravskiy, V. V. *Computer-communication form of accounting: monograph*. Ternopil, TNEU, 2018.
4. Pryobrazhenska, V. V. "Influence of digital economy on the development of competencies in the field of accounting." *Financial magazine*, no.3, 2019, pp. 50–63. doi:10.31107/2075-1990-2019-5-50-63 oaji.net/articles/2020/8467-1595189921.pdf Accessed 5 March 2023
5. Shevchuk, I.B., Deputat, B.Ya., and O.Ye. Tarasenko. "Digitalization and its impact on Ukraine's economy: advantages, challenges, threats and risks." *Prychornomors'ki ekonomichni studii*, vol. 47-2, 2019, pp. 173-177. bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf. Accessed 5 March 2023
6. Kohut, Yu.I. *Digital transformation of the economy and the problems of cybersecurity*. Kyiv, SIDCON Consulting Company praktych, 2021.
7. Korol', S.Ya., and A.O. Klochko. "Digital technologies in accounting and auditing." *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 1, 2020, pp. 170-176. Vernadsky National Library of Ukraine, nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31. Accessed 5 March 2023
8. Ratyns'kyj, V.V. "Information technology in accounting. prospects and problems." *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. № 4(1), 2021, pp. 17-20, efp.in.ua/uk/journal-item/297. Accessed 5 March 2023